

OPERAPLUS.CZ

1. Čertova stěna mezi fantaskním a reálným světem

19.12.2023 operaplus.cz - Blanka Hrubá

Odkaz na originál

Klíčová slova: divadlo (11); moravskoslezské (10); Národní (10); Antonína; Dvořáka; NDM

Obnovenou premiérou opery Čertova stěna pokračuje **Národní divadlo moravskoslezské** ve svém přípravném "Smetanovském maratonu", který vyústí do souhrnného uvedení celého operního cyklu v devítidenních blocích v březnu a v květnu.

První (14. prosince 2023) a druhá (16. prosince 2023) obnovená premiéra Čertovy stěny, jež je posledním dokončeným opusem Bedřicha Smetany, navázala na koncepci původního nastudování z roku 2014, kterou tehdy **Národní divadlo moravskoslezské** vkročilo do dlouhodobého záměru přípravy uceleného provedení všech Smetanových oper. Současné pojetí zachovalo původní vizuální podobu, zatímco hudební stránka doznala změn, a to obsazením sólových rolí, ale především novým hudebním nastudováním pod vedením hudebního ředitele opery **NDM** Marka Šedivého

Třebaže chtěl sám Smetana koncipovat Čertovu stěnu jako humornou zpěvohru, která by mu pomohla zapomenout na osobní strádání, spjaté s jeho hluchotou, libretistce Elišce Krásnohorské se stále nedařilo jeho představu naplnit. Pro svou tematickou předlohu nakonec našla inspiraci v životních osudech šlechtického rodu Rožumberků, jež protkala motivy ze staré pověsti o kamenném závalu, který vytvořil dábel, aby zaplavil vyšebrodský klášter. A přestože ji ještě několikrát přepracovala, skladatel s ní nebyl stále spokojen. Hudební stránka této opery naopak patří k jeho kompozičním vrcholům, a to především díky velké škále použitých výrazových prostředků i díky novátorským harmonickým postupům.

Pan Vok Vítkovic (Jiří Brückler), jihočeský panovník ze 13. století, představuje hlavního hrdinu celé opery, do něhož stárnoucí Smetana zároveň vložil své bolestné pocity osamocení a společenské separace v důsledku temných životních překážek, jako byla hluchota, halucinace a postupující šílenství. Zápolení o Vokův majetek (i ten největší – o Vokovu duši), které je dílem poustevníka Beneše (Martin Gurbal') reprezentujícího církev a dábelského Raracha (František Zahradníček), vyústí ve šťastný konec, který přináší láska Hedviky (Veronika Rovná), hraběnky ze Šauenburka.

Celé představení, jehož inscenační stránka je velmi náročným počinem, působilo při své kolážovitosti ve výsledku dojmem vyvážení kontrastů. Kostýmy Marty Roszkopfové mísily dobově stylizované odění s expresivním vzezřením fantazijních postav. Kubisticky pojaté scéně Davida Baziky, do níž bylo jako jediná kulisa umístěno vladařské křeslo, dominovaly velké bloky, jež v barvách reflektorů měnily atmosféru jednotlivých vstupů. Tyto pomyslné stěny nejenže vytvářely překážky, které se ve třetím dějství rozevřely pro vstupní schodiště do kláštera, ale zároveň určitým způsobem tříštily jednotu reality a otevíraly tak prostor pro fantaskní svět.

V takto minimalisticky definované scéně získala nosnou roli především hudba a je potřeba zdůraznit, že se této nelehké úlohy ujali se ctí sólisté stejně jako orchestr, který byl na obou premiérách z důvodu nemoci Marka Šedivého veden druhým dirigentem Josefem Kurfiřtem. Zároveň je nutno vyzdvihnout ansámblové vstupy i vstupy sborové, skvěle připravené sbormistrem Jurijem Galatenkem, Opět se potvrdila vyhlášená barevnost a zvuková měkkost operního sboru, odrážející dokonalou vyváženost v rámci ženských i mužských hlasů.

Čertova stěna přináší představení, hýřící vizuální i zvukovou fantazií, která se rozvíjí v zápasu na několika rovinách – v zápasu o Vokovo bohatství a moc, o Hedvičinu lásku, o Jarkovu věrnost přísaze, ale především v zápasu o nezvratitelnost Smetanova údělu, jež celou operou tiše, ale temně prorůstá.

Bedřich Smetana: Čertova stěna

14. a 16. prosince 2023, 19:00 hodin

Divadlo Antonína Dvořáka, Ostrava

Hudební nastudování: Marek Šedivý

Dirigent: Josef Kurfiřt

Režie: Jiří Nekvasil

Scéna: David Bazika

Kostýmy: Marta Roszkopfová

Pohybová spolupráce: Gianvito Attimonelli, Jana Tomsová

Sbormistr: Juraj Galatenko

Dramaturgie: Juraj Bajús, Daniel Jäger

Osoby a obsazení:

Vok Vítkovic – Jiří Brückler (1. premiéra), Martin Bárta (2. premiéra)

Záviš – Anna Nitrová (1. premiéra), Kateřina Jalovcová (2. premiéra)

Jarek – Martin Šrejma (1. premiéra), Luciano Mastro (2. premiéra)

Hedvika – Veronika Rovná (1. premiéra), Livia Obručník Vénosová (2. premiéra)

Michálek – Gianluca Zampieri (1. premiéra), Jorge Garza (2. premiéra)

Katuška – Veronika Kaiserová (1. premiéra), Kristýna Kůstková (2. premiéra)

Beneš – Martin Gurbal (1. premiéra), Josef Škarka (2. premiéra)

Rarach – František Zahradníček (1. premiéra), Miloš Horák (2. premiéra)

Bedřich Smetana: Čertova stěna – [Národní divadlo moravskoslezské](#), 2023 (zdroj [Národní divadlo moravskoslezské](#)) Bedřich Smetana: Čertova stěna, [Národní divadlo moravskoslezské](#) (zdroj [Národní divadlo moravskoslezské](#))

Bedřich Smetana: Čertova stěna – [Národní divadlo moravskoslezské](#), 2023 (zdroj [Národní divadlo moravskoslezské](#)) Bedřich Smetana: Čertova stěna, [Národní divadlo moravskoslezské](#) (zdroj [Národní divadlo moravskoslezské](#))

URL | <https://operaplus.cz/certova-stena-mezi-fantasknim-a-realnym-svetem/>

[« zpět na začátek](#)

Čertova stěna mezi fantaskním a reálným světem

[Blanka Hrubá](#), 19.12.2023 7:00

Obnovenou premiérou opery *Čertova stěna* pokračuje Národní divadlo moravskoslezské ve svém přípravném „Smetanovském maratonu“, který vyústí do souhrnného uvedení celého operního cyklu v devítidenních blocích v březnu a v květnu.

Témata: [David Bazika](#) [František Zahradníček](#) [Jiří Brückler](#) [Josef Kurfiřt](#) [Jurij Galatenko](#)
[Marek Gurbal](#) [Marek Šedivý](#) [Marta Roszkopfová](#) Národní divadlo moravskoslezské SEZ
[Veronika Rovná](#)

Bedřich Smetana: *Čertova stěna* – Národní divadlo moravskoslezské, 2023 (zdroj Národní divadlo moravskoslezské)

První (14. prosince 2023) a druhá (16. prosince 2023) obnovená premiéra *Čertovy stěny*, jež je posledním dokončeným opusem Bedřicha Smetany, navázala na koncepci původního nastudování z roku 2014, kterou tehdy **Národní divadlo moravskoslezské** vkročilo do dlouhodobého záměru přípravy uceleného provedení všech Smetanových oper. Současné pojetí zachovalo původní vizuální podobu, zatímco hudební stránka doznala změn, a to obsazením sólových rolí, ale především novým hudebním nastudováním pod vedením hudebního ředitele opery NDM **Marka Šedivého**.

o+

Můj Smetana

Cyklus všech oper Bedřicha Smetany doplněný
o fragment opery Vlota v Divadle J. K. Tyla v Plzni

	ROK	
	ČESKÉ	
	HUDBY	
	2024	

DJKT.
DIVADLO J. K. TYLA V PLZNI

Třebaže chtěl sám Smetana koncipovat *Čertovu stěnu* jako humornou zpěvohru, která by mu pomohla zapomenout na osobní strádání, spjaté s jeho hluchotou, libretistce Elišce Krásnohorské se stále nedařilo jeho představu naplnit. Pro svou tematickou předlohu nakonec našla inspiraci v životních osudech šlechtického rodu Rožumberků, jež protkala motivy ze staré pověsti o kamenném závalu, který vytvořil ďábel, aby zaplavil vyšebrodský klášter. A přestože ji ještě několikrát přepracovala, skladatel s ní nebyl stále spokojen. Hudební stránka této opery naopak patří k jeho kompozičním vrcholům, a to především díky velké škále použitých výrazových prostředků i díky novátorským harmonickým postupům.

Pan Vok Vítkovic (**Jiří Brückler**), jihočeský panovník ze 13. století, představuje hlavního hrdinu celé opery, do něhož stárnoucí Smetana zároveň vložil své bolestné pocity osamocení a společenské separace v důsledku temných životních překážek, jako byla hluchota, halucinace a postupující šílenství. Zápoleň o Vokův majetek (i ten největší – o Vokovu duši), které je dílem poustevníka Beneše (**Martin Gurbal**) reprezentujícího církev a ďábelského Raracha (**František Zahradníček**), vyústí ve šťastný konec, který přináší láska Hedviky (**Veronika Rovná**), hraběnky ze Šauenburka.

Bedřich Smetana: *Čertova stěna*, Národní divadlo moravskoslezské (zdroj Národní divadlo moravskoslezské)

Celé představení, jehož inscenační stránka je velmi náročným počinem, působilo při své kolážovitosti ve výsledku dojmem vyvážení kontrastů. Kostýmy **Marty Roszkopfové** mísily dobově stylizované odění s expresivním vzezřením fantazijních postav. Kubisticky pojaté scéně **Davidu Baziky**, do níž bylo jako jediná kulisa umístěno vladařské křeslo, dominovaly velké bloky, jež v barvách reflektorů měnily atmosféru jednotlivých vstupů. Tyto pomyslné stěny nejenže vytvářely překážky, které se ve třetím dějství rozevřely pro vstupní schodiště do kláštera, ale zároveň určitým způsobem tříštily jednotu reality a otevíraly tak prostor pro fantaskní svět.

V takto minimalisticky definované scéně získala nosnou roli především hudba a je potřeba zdůraznit, že se této nelehké úlohy ujali se ctí sólisté stejně jako orchestr, který byl na obou premiérách z důvodu nemoci Marka Šedivého veden druhým dirigentem **Josefem Kurfiřtem**. Zároveň je nutno vyzdvihnout ansámblové vstupy i vstupy sborové, skvěle připravené sbormistrem **Jurijem Galatenkem**, Opět se potvrdila vyhlášená barevnost a zvuková měkkost operního sboru, odrážející dokonalou vyváženost v rámci ženských i mužských hlasů.

Čertova stěna přináší představení, hýřící vizuální i zvukovou fantazií, která se rozvíjí v zápasu na několika rovinách – v zápasu o Vokovo bohatství a moc, o Hedvičinu lásku, o Jarkovu věrnost přísaze, ale především v zápasu o nezvratitelnost Smetanova údělu, jež celou operou tiše, ale temně prorůstá.

Bedřich Smetana: Čertova stěna

14. a 16. prosince 2023, 19:00 hodin

Divadlo Antonína Dvořáka, Ostrava

Hudební nastudování: Marek Šedivý

Dirigent: Josef Kurfiřt

Režie: Jiří Nekvasil

Scéna: David Bazika

Kostýmy: Marta Roszkopfová

Pohybová spolupráce: Gianvito Attimonelli, Jana Tomsová

Sbormistr: Juraj Galatenko

Dramaturgie: Juraj Bajús, Daniel Jäger

Osoby a obsazení:

Vok Vítkovic – Jiří Brückler (1. premiéra), Martin Bárta (2. premiéra)

Záviš – Anna Nitrová (1. premiéra), Kateřina Jalovcová (2. premiéra)

Jarek – Martin Šrejma (1. premiéra), Luciano Mastro (2. premiéra)

Hedvika – Veronika Rovná (1. premiéra), Livia Obručník Vénosová (2. premiéra)

Michálek – Gianluca Zampieri (1. premiéra), Jorge Garza (2. premiéra)

Katuška – Veronika Kaiserová (1. premiéra), Kristýna Kůstková (2. premiéra)

Beneš – Martin Gurbaľ (1. premiéra), Josef Škarka (2. premiéra)

Rarach – František Zahradníček (1. premiéra), Miloš Horák (2. premiéra)